

GENETIC STUDIES ON STRIPE AND LEAF RUSTS OF BREAD WHEAT UNDER DIFFERENT SOWING DATES

Kash, Kawther S.* ; A. A. El-Hag** ; Z. M. El-Diasty* and M. A. Hussien**

* Dept. of Genetics, Faculty of Agric., Mansoura Univ., Egypt

**Wheat Research Dept., Field Crops Research Institute, ARC. Egypt

ABSTRACT

The present experiment was conducted at Sakha Agric. Res. Stn. during 2007/2008 and 2008/2009 wheat growing seasons to estimate the combining ability, type of gene action, heterosis and simple correlation coefficient for some agronomic characters and reaction to wheat stripe and leaf rusts using a diallel cross mating design of eight wheat parental genotypes. These genotypes are P₁- Attila-3, P₂- Gemmiza 9, P₃- Line 1, P₄- Sids 1, P₅- Sakha 94, P₆- Sakha 161, P₇- Sids 12 and P₈- Sakha 92. Days to heading, days to physiological maturity, plant height, number of spikes / plant, number of kernels / spike, weight of kernels / spike, kernel weight, grain yield / plant and reaction to rust were estimated. Significant mean squares were obtained for genotypes, parents, crosses and parents vs. crosses in all studied characters except for days to heading and number of spikes / plant for parents vs. crosses. The mean squares associated with general combining ability (GCA) and specific combining ability (SCA) were significant for all studied characters, indicating the presence of both additive and dominance types of gene effects. The ratio of GCA/SCA was more than unity in all studied characters except for kernel weight, indicating the importance role of additive genetic effects. The crosses P₇ × P₅ and P₇ × P₁ gave the most positive significant heterosis values for grain yield / plant relative to mid and better parents, respectively. Moreover, the cross P₁ × P₇ gave the most negative significant heterosis values for leaf rust resistance relative to mid and better parents. The correlation coefficient between grain yield / plant with each of number of kernels / spike, kernel weight / spike and kernel weight were significantly positive. Meanwhile, the correlation coefficients between leaf rust with each of number of kernels / spike and kernel weight / spike were significantly negative.

INTRODUCTION

Wheat (*Triticum aestivum* L.) is the most strategic cereal crop in Egypt. It is the most important source of stable food grain for urban and rural societies used in human nutrition and as a major source of straw fodder for animal feeding. National wheat production in Egypt, is insufficient to meet local consumption. The domestic wheat production was about eight million tons produced from three million Faddans. However, increased production per area unit appears to be the only possible mean of reducing the wheat gap. The required yield increase may be achieved by developing high-yielding cultivars and simultaneously implementing improved cultural practices. Such improved cultivars must be resistant to serious diseases such as wheat rusts, tolerant to the unfavorable environments and stable in a broad spectrum of environments.

Combining ability studies are usually used by wheat breeders to evaluate newly developed genotypes to be used as parents and to assess the gene action involved in various characters. However, the combining ability studies in a specific environment may not lead to precise information because environmental effects play an important role and greatly affect the combining ability values. As a matter of fact, information on combining ability analysis of wheat under varying environmental conditions is scanty. So, it is necessary to assess combining ability components of variance and combining ability x environment interaction for grain yield and its components as well as rust resistance to ensure better production and gain under selection. However, the present study deals with such endeavors to help wheat breeders in their identification of parents and selection strategies.

Stripe and leaf rusts caused by *Puccinia striiformis* and *Puccinia recondita*, respectively, are globally important wheat fungal diseases that cause significant grain yield losses. The use of resistance wheat cultivars is the most economic and environmentally safe way to reduce crop losses from rust diseases. However, understanding the genetic behavior of wheat resistance to these diseases are essential for deciding the breeding method that maximizes the genetic improvement of these characters (Shehab El-Din *et al.*, 1991). Wheat resistance to rusts has been documented to be a simple inherited character governed by one, two or a few number of major gene pairs (Dyck 1991 and Bai *et al.*, 1997). Also, several investigators indicated that resistance is a quantitative character controlled by many genes as well as the prevailing environmental conditions, (Shehab El-Din *et al.*, 1991; Yadav *et al.*, 1998 and Nawar *et al.*, 2010). Furthermore, the resistance was dominant over susceptibility in most cases, (Shehab El-Din and Abd El-Latif., 1996 ; Bai *et al.*, 1997 and Patil *et al.*, 2000), and vice versa was true in others, (Singh *et al.*, 1998 and Ganeva *et al.*, 2001). On the other hand, some cases best fit a simple additive genetic model with no dominance or epistatic interactions, while dominance and / or epistasis were more pronounced and had important roles, (Shehab El-Din *et al.*, 1996; Singh *et al.*, 1998; Zhang *et al.*, 2001; Awaad *et al.*, 2003 and Nawar *et al.*, 2010).

The objectives of this research were to study the inheritance of wheat grain yield and some agronomic traits as well as the genetic behavior of stripe and leaf rusts resistance in two different sowing dates.

MATERIALS AND METHODS

This investigation was carried out at Sakha Agricultural Research Station during the two seasons, 2007/2008 and 2008/2009 using eight bread wheat (*Triticum aestivum* L.) genotypes, representing a wide range of diversity for several agronomic characters. The name and pedigree of these parental genotypes are presented in Table 1.

All possible parental combinations without reciprocals were made among the eight genotypes, giving twenty eight crosses. The parental genotypes and F₁ hybrids were planted in the two sowing dates. In each experiment, the genotypes were grown in a random complete block design

with three replicates. Each genotype was grown in a single row , ۲m long and ۳۰cm apart. The experiment was surrounded by mixed wheat cultivars highly susceptible to stripe and leaf rust as a spreader to help in spores decimation of the artificial and/or natural inoculations .

Measurements comprised: days to heading (DH), days to maturity (DM), plant height(PLH), number of spikes/plant(NS/P), number of kernels/spike (NK/S), weight of kernels / spike (WK/S), ۱۰۰-kernel weight (۱۰۰KW) and grain yield/plant(GY/P). For stripe and leaf rusts (LR) reactions, the formula of Stubbes *et al.* (۱۹۸۶) And adjusted by Shehab El-Din and Abd El-latif (۱۹۹۶) was used.

Table (۱): Name, pedigree and leaf rust reaction for the parental genotypes.

Name	Pedigree	Stripe rust reaction	Leaf rust reaction
P ^۱ (Attila-۳)	ND/VG ^۱ ۱۱۱۱//KAL/BB/۳/YACO/۱/VEE# ^۵	R	MS
P ^۲ (Gemmiza ۹)	Ald "S" / Huac // Cmh ۳A. ۶۳۰ / Sx CGM ۱۵۸۳-۵GM-۱GM-۱GM	R	R
P ^۳ (Line ۱)	DVERD ۲ / AE - SQUARROSA (۲۱۱) // ۲* BCN	MS	MR
P ^۴ (Sids ۱)	HD ^۲ ۱۱۲ / PAVON"S" // ۱۱۵۸,۵۷ / MAYAY ^۴ "S" SD ۱۶-۱SD-۲SD-۱SD-SD	R	S
P ^۵ (Sakha ۹۴)	OPATA / RAYON // KAUZ CMBW ^۹ ۰Y ^۳ ۱۸۰-۰-۰TOPM-۳Y-۰۱۰M-۰۱۰M-۰۱۰Y-۰۱۰M-۰۱۰Y-۰۱۰Y-AP-۰S	R	R
P ^۶ (Sakha ۶۹)	Inia/RL ^۴ ۲۲۰//YC/Yr"S" CM ^۱ ۵۴۳-۲S-۶S-۰S-۰S	S	S
P ^۷ (Sids ۱۲)	BUC//YC/ALD/۵/MAYAY ^۴ /ON//۱۱۶۰,۱۴۷/۳/BB/GLL/۱/CHAT"S"/۶/MAYA/VUL//CMHY ^۴ A.۶۳۰/۱* SX SD ^۷ ۰۹۶-۱SD-۱SD-SD	R	R
P ^۸ (Sakha ۹۳)	Sakha ۹۲/ TR ۸۱۰۳۲۸ S. ۸۸۷۱-۱S-۲S-۱S-۰S	R	S

R, resistance. MR, moderately resistance. MS, moderately and susceptible. S, susceptible.

The data obtained for each character were analyzed on plot mean basis. An ordinary analysis of variance for each sowing date and combined analysis across the two sowing dates were performed according to Snedecor and Cochran (۱۹۸۰). The data were also analyzed using Griffing (۱۹۵۶) method ۲ models ۱ to estimate general combining ability (GCA) and specific combining ability (SCA) effect. The simple correlation coefficient (r) among all characters in each F_۱ population were estimated according to Snedecor and Cochran (۱۹۸۰).

RESULTS AND DISCUSSION

Although Sakha Agricultural Research Station is a hot spot for stripe and leaf rusts, stripe rust disease was not observed in neither this experiment nor the whole wheat research program due to the non favorable environmental conditions during ۲۰۰۸/۲۰۰۹ wheat growing season. Thus, no reliable data of YR reaction were available and hence, this trait was canceled

Analysis of variance

The main square analysis for genotypes, parents, crosses and parents vs crosses indicated that difference among genotypes, parents,

crosses and parents vs crosses were significant in all the studied characters except for days to heading and number of spikes / plant for parents vs. crosses. These results indicated that there were significant differences among parents, F₁ and the presence heterotic effects (Table 2). The differences among the two sowing dates were significant in all the studied characters except for grain yield / plant. The interaction G × SD, P × SD and C × SD was significant in all the studied characters except for plant height and kernel weight at P × SD. Moreover, the interaction P vs. C × SD was significant for days to physiological maturity, kernel weight, grain yield / plant and leaf rust indicating that the tested genotypes varied from sowing dates to another. These results are in agreement with those obtained by Salama (2000), El-Beially and El-Sayed (2002), Menshawy et al. (2004), El-Borhamy (2005), Chowdhary et al. (2007) and Sharshar (2010).

Table (2): Mean squares of the genotypes for all studied characters.

S. O. V	D.F	DH	DM	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	100KW	GY/P	LR
Sowing dates(SD)	1	327,07**	4826,12**	2172,34**	138,73**	181,71**	10,03**	38,98**	3,70	039,70*
Rep. within SD	4	1,02	0,94	7,06	3,70	1,08	0,02	0,31*	2,88	020,96**
Genotypes (G)	30	64,08**	11,00**	219,00**	18,69**	274,20**	0,90**	1,18**	187,79**	270,117**
Parents (P)	7	20,27**	12,93**	482,07**	17,45**	124,19**	0,41**	0,42**	170,81**	2747,96**
Crosses (C)	23	77,66**	11,20**	102,12**	19,67**	322,00**	1,12**	1,38**	189,00**	2740,32**
P vs. C	1	4,00	10,13**	183,04**	1,00	19,04*	0,23**	1,24**	237,70**	1181,89**
G × SD	30	9,80**	0,00**	29,72**	12,10**	110,03**	0,31**	1,00**	71,03**	661,74**
P × SD	7	3,61**	7,09**	6,47	16,49**	180,42**	0,42**	0,16	139,78**	367,44**
C × SD	23	11,83**	0,06**	36,68**	11,40**	102,96**	0,30**	1,27**	00,29**	700,00*
P vs. C × SD	1	0,03	2,62**	4,37	0,00	0,90	0,08	1,29**	14,78*	338,79*
Error	140	1,29	1,11	6,82	1,64	3,30	0,02	0,11	3,63	172,00

* and ** significant at 0.05 and 0.01 levels of probability, respectively.

Means performance

Mean performance of the parents and their hybrids of all characters are presented in Table 3. Among wheat genotypes, Saka 93 and the cross Sakha 99 × S akha 93 were the earliest in days to heading. Sakha 94 and cross Attila-3 × Sakha 93 were the earliest in days to maturity. For plant height, Sids 1 and the cross Gemmiza 9 × Sakha 94 were the tallest genotypes. Sakha 94 and cross Line 1 × Sakha 69 had the highest number of spikes / plant. Among the parental genotypes, Sakha 94 and its cross with Sids had the highest mean values for number of kernels / spike. For kernel weight / spike, Gemmiza 9 and its cross with Sids 12 had the highest value. For kernel weight, Gemmiza 9 and cross Sakha 69 × Sids 12 had the heaviest kernels. The highest grain yield was recorded for Sakha 94. Meanwhile, the cross Sids 1 × Sakha 94 exhibited the highest mean value. Among parents, Line 1 was the most resistant to leaf rust and among crosses Gemmiza 9 × Sids 12 was the most resistant for leaf rust.

Table (۳): Mean performance of the parents and their F_۱ diallel for all studied characters.

Genotype	DH	DM	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	۱۰۰KW	GY/P	LR
p ^۱ (ATTILA-۳)	۹۹,۷	۱۰۲,۰	۱۱۰,۸	۱۷,۳	۰۰,۹	۲,۳	۴,۷	۲۷,۱	۶,۰
p ^۲ (Gemmiza ۹)	۹۷,۰	۱۰۰,۲	۱۱۰,۰	۱۰,۱	۰۴,۹	۳,۰	۰,۲	۲۹,۶	۴,۸
p ^۳ (Line ۱)	۹۰,۳	۱۰۲,۰	۱۰۸,۳	۱۰,۴	۰۰,۰	۲,۸	۰,۰	۲۴,۰	۰,۹
p ^۴ (Sids ۱)	۹۹,۰	۱۰۰,۲	۱۲۱,۷	۱۷,۳	۶۰,۱	۲,۷	۴,۰	۲۸,۶	۳,۰
p ^۵ (Sakha ۹۴)	۹۸,۳	۱۰۱,۷	۱۱۰,۰	۲۰,۳	۶۳,۰	۲,۹	۴,۶	۳۸,۹	۲,۱
p ^۶ (Sakha ۶۹)	۹۶,۳	۱۰۴,۲	۱۲۰,۸	۱۸,۰	۴۹,۳	۲,۳	۴,۰	۳۶,۶	۲۰,۰
PV(Sids ۱۲)	۹۶,۳	۱۰۲,۷	۱۱۴,۲	۱۶,۶	۰۰,۴	۲,۹	۴,۷	۳۸,۲	۱,۰
PΛ (Sakha ۹۳)	۹۴,۳	۱۰۱,۸	۹۳,۳	۱۸,۱	۰۲,۶	۲,۶	۰,۰	۳۱,۰	۳۰,۰
Mean of parents	۹۷,۰	۱۰۳,۱	۱۱۳,۰	۱۷,۳	۰۰,۲	۲,۷	۴,۷	۳۱,۹	۱۹,۹
P۱xP۲	۱۰۰,۰	۱۰۳,۳	۱۱۱,۷	۱۸,۶	۴۱,۷	۲,۳	۰,۷	۳۱,۱	۰۸,۳
P۱xP۳	۹۸,۸	۱۰۲,۷	۱۱۷,۰	۱۸,۶	۴۴,۹	۲,۳	۰,۱	۳۱,۱	۱۶,۷
P۱xP۴	۹۰,۷	۱۰۲,۸	۱۱۳,۳	۱۷,۹	۰۸,۲	۲,۸	۴,۹	۳۶,۴	۴۸,۳
P۱xP۵	۱۰۴,۲	۱۰۰,۰	۱۱۸,۳	۱۸,۰	۰۹,۶	۲,۷	۴,۶	۳۳,۸	۲۶,۷
P۱xP۶	۹۰,۷	۱۰۳,۰	۱۱۱,۷	۱۸,۸	۰۷,۹	۳,۲	۰,۰	۴۲,۷	۰۱,۷
P۱xPV	۹۰,۲	۱۰۳,۰	۱۱۰,۰	۱۶,۲	۰۹,۹	۲,۸	۴,۶	۳۳,۶	۲,۰
P۱xPΛ	۹۴,۸	۱۰۱,۰	۱۱۷,۰	۱۷,۰	۴۶,۰	۲,۰	۰,۰	۳۰,۲	۴۶,۷
P۲xP۳	۱۰۶,۸	۱۰۶,۷	۱۱۰,۰	۱۶,۰	۰۸,۱	۲,۸	۴,۹	۳۴,۶	۰۱,۷
P۲xP۴	۹۸,۸	۱۰۴,۰	۱۱۸,۳	۱۰,۴	۰۸,۰	۲,۰	۳,۰	۲۸,۱	۰۶,۷
P۲xP۵	۱۰۴,۷	۱۰۳,۲	۱۲۰,۰	۱۴,۲	۶۱,۷	۲,۹	۴,۸	۳۶,۳	۴,۲
P۲xP۶	۹۰,۷	۱۰۰,۰	۱۲۰,۰	۱۰,۷	۰۷,۷	۲,۶	۴,۴	۲۹,۲	۴۸,۳
P۲xPV	۹۰,۳	۱۰۳,۲	۱۱۰,۸	۱۰,۲	۶۳,۸	۳,۶	۰,۷	۴۳,۱	۰,۷
P۲xPΛ	۹۶,۸	۱۰۱,۷	۱۱۰,۰	۱۰,۲	۰۴,۲	۲,۴	۴,۰	۳۲,۲	۶,۸
P۳xP۴	۹۰,۳	۱۰۴,۰	۱۲۱,۷	۱۹,۶	۶۱,۰	۳,۰	۰,۷	۳۷,۴	۹,۷
P۳xP۵	۹۹,۲	۱۰۳,۸	۱۲۰,۸	۱۸,۰	۴۰,۷	۲,۳	۰,۱	۳۱,۴	۶,۸
P۳xP۶	۹۰,۸	۱۰۲,۸	۱۱۶,۷	۲۱,۹	۴۹,۷	۲,۰	۰,۰	۴۳,۲	۳۱,۷
P۳xPV	۱۰۰,۲	۱۰۴,۰	۱۰۰,۰	۱۰,۷	۶۳,۹	۳,۰	۴,۷	۳۱,۰	۳۶,۷
P۳xPΛ	۹۶,۰	۱۰۲,۳	۱۰۴,۲	۱۸,۴	۴۸,۰	۲,۳	۰,۰	۲۰,۴	۴,۷
P۴xP۵	۹۰,۰	۱۰۲,۰	۱۲۰,۰	۱۰,۴	۷۰,۰	۳,۰	۰,۰	۴۷,۳	۴,۷
P۴xP۶	۹۰,۳	۱۰۰,۲	۱۱۶,۷	۱۴,۰	۶۴,۰	۳,۱	۴,۹	۳۳,۴	۴,۰
P۴xPV	۹۰,۲	۱۰۲,۸	۱۱۲,۰	۱۸,۲	۰۲,۲	۲,۰	۴,۷	۳۲,۰	۲۶,۷
P۴xPΛ	۹۶,۷	۱۰۶,۷	۱۱۳,۳	۱۷,۶	۰۰,۶	۲,۴	۴,۸	۳۷,۲	۰۰,۰
P۵xP۶	۹۶,۰	۱۰۴,۷	۱۲۳,۳	۱۷,۱	۰۴,۳	۲,۶	۴,۸	۲۷,۷	۹,۸
P۵xPV	۹۰,۸	۱۰۳,۲	۱۱۷,۰	۱۸,۲	۶۳,۳	۳,۲	۰,۰	۳۷,۷	۱,۸
P۵xPΛ	۹۰,۲	۱۰۰,۰	۱۰۸,۳	۱۸,۰	۰۰,۶	۲,۰	۴,۶	۲۹,۶	۴,۲
P۶xPV	۹۴,۷	۱۰۲,۸	۱۱۱,۷	۱۷,۹	۰۷,۷	۳,۲	۰,۷	۴۰,۲	۲,۰
P۶xPΛ	۹۳,۰	۱۰۳,۳	۱۱۰,۰	۱۷,۰	۴۳,۰	۲,۲	۴,۶	۳۰,۴	۰۱,۷
PVxPΛ	۹۰,۰	۱۰۳,۰	۱۱۰,۸	۱۴,۰	۶۳,۱	۳,۲	۰,۱	۳۱,۳	۱۰,۳
Mean of F _۱	۹۷,۴	۱۰۳,۷	۱۱۰,۲	۱۷,۱	۰۰,۹	۲,۸	۴,۹	۳۴,۴	۲۰,۰
Over all mean	۹۷,۳	۱۰۳,۰	۱۱۴,۷	۱۷,۲	۰۰,۷	۲,۷	۴,۹	۳۳,۸	۲۴,۳
L.S.D ., .۰	۱,۳۰	۱,۲۱	۳,۰۰	۱,۴۷	۲,۰۹	۰,۱۶	۰,۳۸	۲,۱۹	۱۰,۰۹
L.S.D ., .۱	۱,۷۴	۱,۶۱	۴,۰۰	۱,۹۶	۲,۷۸	۰,۲۲	۰,۰۱	۲,۹۲	۲۰,۱۰

Combining Ability Analysis

Data in Table ۴ show the mean squares of general combining ability (GCA) and specific combining ability (SCA) and their interactions with sowing dates were highly significant for all studied characters with some exception except for GCAxSD at ۱۰۰-kernel weight . These findings indicate that GCA and SCA effects of parents and their F_۱s were in consistent across sowing dates. Also, the results reveal that both additive and non-additive gene effect were detected and responsible for expression of these characters. The ratios of GCA/SCA effects were more than unity for all the studied characters

except for 100 – kernel weight . This means that additive effects played the major role in the inheritance of these characters. Consequently, additive type of gene action appeared to be the largest component of genetic variability for these characters. These results are in line with those obtained by Awaad *et al.* (2003), Darwish *et al.* (2006), Chowdhary *et al.* (2007), Shehab Eldeen (2008) and Sharshar (2010).

Table (z): Mean squares for general combining ability (GCA) and specific combining ability (SCA) for all studied characters.

S. O. V	D.F	DH	DM	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	100KW	GY/P	LR
Genotypes (G)	30	64,08**	11,00**	219,00**	18,79**	274,20**	0,90**	1,18**	187,79**	270,17**
G.C.A	7	47,89**	4,83**	197,21**	10,17**	180,09**	0,40**	0,24**	78,78**	233,2**
S.C.A	28	14,98**	3,70**	41,90**	0,20**	79,11**	0,30**	0,43**	08,08**	041,9**
G x SD	30	9,80**	0,00**	29,72**	12,10**	110,03**	0,31**	1,00**	71,03**	771,74**
G.C.A x SD	7	7,13**	1,78**	9,43**	4,97**	42,20**	0,13**	0,08	20,42**	222,3**
S.C.A x SD	28	2,07**	1,87**	10,22**	3,80**	37,08**	0,10**	0,42**	23,24**	217,7**
ERROR	140	0,43	0,27	2,27	0,00	1,10	0,01	0,04	1,21	07,0
G.C.A/S.C.A	3,13	1,34	4,70	1,94	2,71	1,30	0,06	1,34	4,31

* and ** significant at 0.05 and 0.01 levels of probability, respectively.

General combining ability effects

Based on GCA estimates (Table z), it could be concluded that the best combiners were Sakha 79 and Sakha 93 for days to heading; Sakha 93 and Attila-3 for days to maturity; Sids 1 and Sakha 94 for plant height; and Attila-3 and Sakha 94 for number of spike / plant ; Sids 1, and Sakha 94 for number of kernels / spike; Sakha 94 and Sids 12 for kernel weight/ spike; Attila-3 and Line 1 for 100 kernels weight as well as Sakha 79 and Sids 12 for grain yield / plant. In addition, for leaf rust, the best combiners were Sids 12 and Sakha 94 .

Table (o): Estimates of general combining ability effects of the parental genotype for all studied characters.

Parents	DH	DM	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	100KW	GY/P	LR
P1	1,30**	-0,76**	0,40*	0,00**	-3,12**	-0,14**	0,13**	-1,10**	10,22**
P2	2,10**	0,09**	1,31**	-1,44**	0,31*	0,00	-0,03	-1,08**	1,77*
P3	0,72**	-0,01	-1,02**	0,48**	-1,90**	-0,03**	0,14**	-2,13**	-0,90**
P4	-0,02**	0,79**	2,70**	-0,17	3,32**	0,07**	-0,17**	0,00**	8,24**
P5	1,10**	-0,13	3,07**	0,08**	3,48**	0,10**	-0,11**	1,71**	-10,74**
P6	-1,78**	0,32**	2,40**	0,01**	-1,80**	-0,07**	-0,02	2,00**	7,70**
P7	-1,17**	-0,37**	-2,10**	-0,07**	3,28**	0,27**	0,08**	2,71**	-13,40**
P8	-1,90**	-0,43**	-7,19**	0,03	-2,02**	-0,18**	-0,01	-2,02**	3,07**
L.S.D.00 (gi)	0,10	0,14	0,30	0,17	0,24	0,02	0,04	0,27	1,77
L.S.D.01 (gj)	0,20	0,19	0,47	0,23	0,32	0,03	0,06	0,34	2,30
L.S.D.00(gi-gj)	0,29	0,27	0,77	0,33	0,46	0,04	0,09	0,49	3,36
L.S.D.01(gi-gj)	0,38	0,36	0,89	0,43	0,62	0,00	0,11	0,70	4,46

* and ** significant at 0.05 and 0.01 levels of probability, respectively.

Specific combining ability effects

Based on the estimates of SCA (Table 1), the best crosses were Sids 1 x Sakha 94 and Gemmiza 9 x Sids 12 for days to heading, Gemmiza 9 x

Sakha ۹۳ and Sids ۱ x Sakha ۹۴ were the best crosses for days to maturity. For plant height Attila-۳ x Sakha ۹۳ and Gemmiza ۹ x Sakha ۹۴ showed positive and significant SCA. For number of spike / plant crosses Attila-۳ x Gemmiza ۹ and Line ۱ x Sakha ۶۹ showed positive and significant SCA. For number of kernels / spike the best crosses were Sids ۱ x Sakha ۶۹ and Sids ۱ x Sakha ۹۴. For kernel weight / spike the best crosses were Attila-۳ x Sakha ۶۹, Gemmiza ۹ x Sids ۱۲ and Line ۱ x Sids ۱. For kernels weight the best cross was Attila-۳ x Gemmiza ۹ and Line ۱ x Sids ۱. For grain yield / plant the best crosses were Line ۱ x Sakha ۶۹ and Sids ۱ x Sakha ۹۴. For leaf rust the hybrids Gemmiza ۹ x Sakha ۹۳ and Attila-۳ x Sids ۱۲ were considered to be the best among the studied crosses.

Table (۱): Estimates of specific combining ability effects for F۱ crosses for all studied characters.

Crosses	DH	DM	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	۱۰۰KW	GY/P	LR
P۱xP۲	۴,۲۰**	-۰,۱۴	-۴,۷۹**	۲,۲۹**	-۱,۳**	-۰,۲۰**	۰,۷۳**	-۰,۰۳	۱۷,۰۰**
P۱xP۳	-۰,۴۸	-۰,۲۱	۳,۸۸**	۰,۴۰	-۰,۷۴**	-۰,۲۰**	-۰,۰۱	۰,۰۷	-۱۶,۹**
P۱xP۴	-۲,۴۱**	-۰,۷۴	-۴,۴۰**	۰,۳۱	۲,۲۶**	۰,۱۶**	۰,۰۰	۳,۲۴**	۰,۰۸
P۱xP۵	۴,۴۲**	۲,۲۴**	۰,۱۳	-۰,۳۳	۳,۰۳**	۰,۰۴	-۰,۳۳**	-۰,۰۹	۲,۷۹
P۱xP۶	-۱,۲۰**	-۰,۲۱	-۰,۸۷**	۰,۰۶	۷,۰۸**	۰,۶۴**	۰,۰۱**	۷,۹۰**	۰,۴۰
P۱xP۷	-۲,۲۶**	۰,۹۷*	۱,۹۶*	-۱,۰۱*	۴,۰۱**	-۰,۱۰	-۰,۴۶**	-۱,۷۰*	-۲۳,۰**
P۱xP۸	-۱,۸۱**	-۱,۴۶**	۸,۰۰**	-۰,۲۷	-۲,۰۹**	۰,۱۲*	۰,۰۱**	۰,۰۲	۴,۰۹
P۲xP۳	۶,۶۷**	۲,۰۴**	۰,۴۶	-۰,۲۴	۴,۰۱**	۰,۱۲*	-۰,۱۲	۴,۰۰**	۳۱,۰**
P۲xP۴	-۰,۱۰	-۰,۳۳	-۰,۳۷	-۰,۲۰	-۱,۳۹*	-۰,۸۳**	-۱,۲۴*	-۰,۱۷**	۲۲,۳۶**
P۲xP۵	۴,۰۷**	-۰,۸۴*	۰,۸۸**	-۲,۱۷**	۲,۱۳**	۰,۱۲*	۰,۰۳	۱,۸۳*	-۶,۲۶
P۲xP۶	-۲,۱۰**	۰,۰۴	۱,۰۰	-۰,۶۰	۳,۴۱**	-۰,۱۱*	-۰,۴۱**	-۰,۶۰**	۱۰,۰۷**
P۲xP۷	-۲,۹۰**	-۰,۶۱	-۳,۱۲**	-۰,۰۴	۴,۴۰**	۰,۶۴**	۰,۷۳**	۷,۶۹**	-۱۱,۹۲*
P۲xP۸	-۰,۶۶	-۲,۰۴**	۰,۱۳**	-۰,۰۷	۱,۶۰*	-۰,۱۲*	-۰,۳۷**	۲,۰۰**	-۲۲,۳**
P۳xP۴	-۲,۱۶**	۰,۲۷	۰,۸۰**	۲,۰۶**	۳,۹۰**	۰,۷۰**	۰,۸۲**	۰,۱۸**	-۱۶,۹**
P۳xP۵	۰,۰۰	۰,۴۲	۴,۰۰**	۰,۲۹	-۱,۶**	-۰,۴۷**	۰,۱۴	-۲,۰۶**	۴,۰۷
P۳xP۶	-۰,۰۰	-۱,۰۳**	۱,۰۰	۳,۷۴**	-۲,۳۰**	-۰,۱۷**	-۰,۰۳	۹,۴۰**	۶,۰۷
P۳xP۷	۳,۳۲**	۰,۸۲*	-۶,۱۲**	-۱,۴۰**	۶,۷۶**	۰,۰۸	-۰,۴۳**	-۳,۳۲**	۳۱,۷۱**
P۳xP۸	-۰,۰۶	-۰,۷۸*	-۲,۸۷**	۰,۷۴	-۲,۲۰**	-۰,۱۷**	-۰,۰۷	-۳,۷۰**	-۱۶,۸**
P۴xP۵	-۲,۴۳**	-۲,۱۱**	-۰,۴۰	-۲,۲۴**	۷,۹۲**	۰,۶۱**	۰,۳۶**	۱۱,۲۶**	-۱۲,۲**
P۴xP۶	۰,۲۴	۰,۶۱	-۳,۱۲**	-۳,۰۰**	۷,۲۰**	۰,۴۲**	۰,۱۷	-۳,۰۱**	۰,۷۷
P۴xP۷	-۰,۴۰	-۱,۰۴**	-۲,۷۹**	۱,۷۳**	-۱,۰۲**	-۰,۰۹**	-۰,۰۸	-۴,۴۴**	۷,۰۸
P۴xP۸	۱,۸۴**	۲,۸۶**	۲,۱۳*	۰,۰۴	-۴,۹۹**	-۰,۱۹**	۰,۰۰	۰,۴۰**	۱۹,۴۰**
P۵xP۶	-۰,۷۶	۰,۹۲*	۳,۱۳**	-۱,۱۰*	-۳,۱۰**	-۰,۱۰**	۰,۰۰	-۹,۹۰**	-۰,۰۲
P۵xP۷	-۱,۴۰**	۰,۱۱	۱,۸۰	۰,۹۹*	۰,۷۰	۰,۰۶	۰,۱۱	-۰,۴۶	۶,۰۶
P۵xP۸	-۱,۳۳**	۲,۰۱**	-۳,۲۹**	۰,۶۹	-۰,۱۳	-۰,۱۱*	-۰,۱۴	-۳,۴۰**	-۷,۰۶
P۶xP۷	۰,۲۲	-۰,۶۸	-۳,۳۷**	۰,۷۳	۰,۴۲	۰,۲۶**	۰,۷۱**	۶,۶۹**	-۱۰,۰**
P۶xP۸	-۰,۶۶	-۰,۱۱	۴,۰۰**	-۰,۷۶	-۶,۹۷*	-۰,۳۲**	-۰,۲۳	-۲,۹۲**	۱۷,۶۰**
P۷xP۸	۰,۸۲	۰,۷۴	۴,۳۸**	-۲,۱۲**	۷,۰۸*	۰,۳۸**	۰,۱۰	-۲,۶۴**	-۳,۰۸
L.S.D.۰۰(sij)	۰,۸۳	۰,۷۷	۱,۹۱	۰,۹۴	۱,۳۳	۰,۱۱	۰,۲۴	۱,۴۰	۹,۶۳
L.S.D.۰۱(sij)	۱,۱۰	۱,۰۲	۲,۰۴	۱,۲۰	۱,۷۷	۰,۱۴	۰,۳۲	۱,۸۶	۱۲,۷۹
L.S.D.۰۰(sij-sik)	۱,۲۳	۱,۱۴	۲,۸۳	۱,۳۹	۱,۹۷	۰,۱۶	۰,۳۶	۲,۰۷	۱۴,۲۰
L.S.D.۰۱(sij-sik)	۱,۶۳	۱,۰۲	۳,۷۶	۱,۸۰	۲,۶۱	۰,۲۱	۰,۴۸	۲,۷۰	۱۸,۹۲
L.S.D.۰۰(sij-skl)	۰,۴۱	۰,۳۸	۰,۹۴	۰,۴۶	۰,۶۶	۰,۰۰	۰,۱۲	۰,۶۹	۴,۷۰
L.S.D.۰۱(sij-skl)	۰,۰۴	۰,۰۱	۱,۲۰	۰,۶۲	۰,۸۷	۰,۰۷	۰,۱۶	۰,۹۲	۶,۳۱

* and ** significant at ۰,۰۵ and ۰,۰۱ levels of probability, respectively.

Heterosis percentages

For mid parent (Table ٧), the result showed that ١٣ crosses had negative and significant heterosis estimates for heading date. However, the best crosses was Attila-٣ × Sids ١. For maturity date, the cross Gemmiza ٩ × Sakha ٩٣ was negative and significant. For plant height, there were ١١ positive significant crosses and the best cross was Attila-٣ × Sakha ٩٣. For number of spike /plant, there were ١١ positive significant crosses and the best cross was Line ١ × Sakha ٦٩. For number of kernels / spike, there were ١٠ positive significant crosses and the best crosses was Sids ١ × Sakha ٦٩. For kernel weight/ spike, there were ١٠ positive significant crosses and the best crosses was Attila-٣ × Sakha ٦٩. For kernel weight, there were ١٧ positive significant crosses and the best crosses was Sakha ٦٩ × Sids ١٢. For grain yield / plant, there were ١٠ positive significant crosses and the best crosses was Line ١ × Sids ١. For leaf rust, there were ١١ negative significant crosses and the best crosses was Attila-٣ × P_v Sids ١٢. These results are in harmony with those obtained by El-Borhamy (٢٠٠٥) and Shehab Eldeen (٢٠٠٨).

Table (٧): Estimation of heterosis over mid parent (MP) for F₁ crosses For all studied characters.

crosses	DH	DM	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	١٠٠KW	GY/P	LR
P ₁ × P _r	٦,٧٨**	-٠,١٦	-٣,٢٥	١٤,٧٧**	-٢١,٢١**	-١٠,٣١**	١٦,٤٩**	٩,٧٤**	٧٩,٩٥**
P ₁ × P _r	١,٣٧*	٠,٢٧	٤,٨٣*	١٣,٩٨**	-١٠,٥١**	-٨,٠٢**	٦,٣٣**	٢٠,٦١**	-٤٥,٣٠**
P ₁ × P _i	-٣,٦٩**	-٠,٤٩	-٤,٥٦*	٣,٤٢**	٤,٩٥**	١٣,٠٤**	٧,٣٩**	٣٠,٨٣**	٧,٤١
P ₁ × P _o	٥,٢٢**	٢,٠٩**	٢,٥٣	-٤,٣٨**	٤,٧٦**	٥,٧٦**	-٠,٦١**	٢,٤٢	-١٤,٠٧
P ₁ × P _١	-٢,٣٨**	-٠,٠٥	-٥,٦٣**	٥,١٤**	١٥,٦١**	٣٨,١٦**	٢٠,٨٦**	٣٤,٠١**	٢١,٥٧*
P ₁ × P _v	-٢,٨٩**	٠,٧٧	٠,٠٠	-٤,٧٠**	١٢,٧٤**	٦,٥١**	-٠,٩٦**	٢,٨٥*	-٩١,٨٧**
P ₁ × P _٨	-٢,٢٣**	-٠,٦٠	١٢,٣٥**	-١,٢٧	-١٠,٠٤**	٤,٢٧**	١٤,٩٣**	٣,١٧*	-١,٧٥
P _r × P _r	١١,٠٩**	١,٨٤*	٢,٩٩	٥,٠٧**	٥,٣٢**	-١,١٧**	-٤,١٩**	٢٧,٩٩**	١٦٩,٠٨٧**
P _r × P _i	٠,٨٥	-٠,٤٣	٠,٠٠	-٤,٨٨**	٠,٩١	-٣٠,٦٠**	-٢٨,٣٧**	-٣,٤٣*	٢٢٥,٣٦**
P _r × P _o	٧,١٧**	-٠,١٦	٨,٧٠**	-١٩,٩٩**	٤,٦٦**	١,٠٤**	-١,٥٥**	٥,٩٦**	٢٠,٨٢*
P _r × P _١	-١,٠٣	٠,٢٢	١,٧٧	-٦,٥٩**	١٠,٧٢**	-٣,٠٦**	-٧,٩٢**	-١١,٧٦**	٢٢٤,٠٢**
P _r × P _v	-١,٣٨*	-٠,٤٩	-٣,٢٧	-٤,٤١**	١٥,٦٧**	٢٤,٠٧**	١٤,٧٣**	٢٧,١٤**	-٧٧,٨٦**
P _r × P _٨	١,٢٢	-١,١٩*	١٠,٤٠**	-٨,٤٠**	٠,٨٨	-١٢,٢٢**	-١١,٤٣**	٥,٦٧**	-٦٥,٦٩**
P _r × P _٥	-١,٨٩**	٠,٤٣	٥,٨٠**	١٩,٩٨**	٥,٦٢**	٢٦,٤٨**	١٩,٤٣**	٤٠,٦٨**	-٣٧,٥١**
P _r × P _٥	٢,٤١**	١,١٥	٨,٢١**	٣,٩٥**	-٢٢,٩٥**	-١٧,٢٨**	٥,٤٩**	-١,٢٠	٣٥٥,٠٥**
P _r × P _١	٠,٠٠	-٠,٣٣	١,٨٢	٢٩,٦٨**	-٥,٢٥**	-٢,٦٢**	٥,٠٧**	٤١,٢٥**	١٤٤,١٨**
P _r × P _v	٤,٥٢**	٠,٩٣	-٥,٦٢**	-١,٧٢	١٥,١١**	٧,٦٦**	-٣,٩٤**	-١,١٦	٢٨٦,٦٩**
P _r × P _٨	١,٢٣	٠,١١	٣,٣١	١٠,١٢**	-١١,١٠**	-١٢,٠١**	-٠,٧٣**	-٩,١٢**	-٧٤,٠٣**
P _i × P _o	-٣,٢١**	-٠,٩٢	١,٤١	-١٨,٢٠**	١٤,٥٦**	٢٤,٩١**	٩,٩٨**	٤٠,٠٦**	-٧٠,٦٨**
P _i × P _١	-٢,٣٩**	٠,٣٢	-٣,٧٨*	-١٨,٦٢**	١٧,٩١**	٢٥,٠٤**	٨,٨٥**	٢,٣٢	٤٥,٤٥**
P _i × P _v	-٢,٥٦**	-٠,٧٠	-٤,٥٩*	٧,٣٨**	-٩,٦٧**	-١٢,٣٥**	٢,٧٥**	-٢,٦٥	٦٩,١٢**
P _i × P _٨	٠,٠٠	٢,٠٦**	٥,٤٣**	-٠,٥٦	-١٠,١٩**	-٨,٣٨**	١,٠٦**	٢٣,٩٤**	٦٩,٢٣**
P _o × P _١	-١,٣٧*	١,١٤	٤,٥٩*	-١١,٦٣**	-٣,٢٢*	٠,٣٨**	٦,٦٦**	-٢٦,٨١**	-٢٧,٣٤**
P _o × P _v	-١,٥٤*	٠,٦٦	٢,٥٥	-١,٤٨	٦,٨٦**	٨,٩١**	٧,١٧**	-٢,٢١	-١,٨٠
P _o × P _٨	-١,٢١	٢,٤٧**	٤,٠٠*	-٣,٧٧**	-٣,٧٩**	-٧,٢٤**	-٢,٧١**	-١٥,٧٩**	-٧٧,٥٢**
P _١ × P _v	-١,٧٣**	-٠,٣٨	-٤,٩٦**	١,٩١*	١٠,١٠**	٢٢,١٦**	٢٣,٥١**	٢٠,٨٢**	-٨١,١٦**
P _١ × P _٨	-٢,٤٥**	٠,٢٢	٧,٣٩**	-٧,٢٤**	-١٤,٦٦**	-١١,٤٧**	-١,٦٩**	-١٠,٥٥**	٧٢,٢٢**
P _v × P _٨	-٠,٣٥	٠,٨٢	٦,٨٣**	-١٦,٣٠**	١٦,٨٦**	١٦,٣٩**	٤,٨٢**	-١٠,١١**	-٤٣,٤٣**

* and ** significant at ٠,٠٥ and ٠,٠١ levels of probability, respectively.

For better parent (Table ٨), the result showed that ١٣ crosses had negative and significant heterosis estimates for heading date. However, the

best crosses was Attila-۳ × Sakha ۹۳ . For maturity date, there were two crosses were negative and significant. However, the best cross was Gemmiza ۹ × Sakha ۹۳. For plant height, the cross Gemmiza ۹ × P. Sakha ۹۴ and Line ۱ × Sakha ۹۴ were positive and significant. For number of spike /plant, there were seven positive significant crosses and the best cross was Line ۱ × Sakha ۶۹. For number of kernels / spike, there were ۱۰ positive significant crosses and the best crosses was Gemmiza ۹ × Sids ۱۲. For kernel weight/ spike, there were ۱۰ positive significant crosses and the best cross was Attila-۳ × Sakha ۶۹. For kernel weight, there were ۱۴ positive significant crosses and the best cross was Sakha ۶۹ × Sids ۱۲. For grain yield / plant, there were ۱۴ positive significant crosses and the best cross was Line ۱ × Sakha ۶۹. For leaf rust, there were ۱۸ negative significant crosses and the best cross was Attila-۳ × Sids ۱۲. These results are in line with those obtained by Shehab Eldeen (۲۰۰۸) and Sharshar (۲۰۱۰).

Table (۸): Estimation of heterosis over better parent (BP) for F۱ crosses for all studied characters.

crosses	DH	DM	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	۱۰۰KW	GY/P	LR
P۱xP۲	۰,۳۰**	-۱,۱۸	-۳,۶۰	۷,۳۱**	-۲۴,۰۸**	-۲۰,۶۷**	۱۰,۷۰**	۹,۷۴**	-۲,۷۸
P۱xP۳	-۰,۸۴	۰,۱۱	۱,۴۴	۷,۰۱**	-۱۹,۰۳**	-۱۶,۱۴**	۲,۴۱**	۲,۰۶**	-۷۲,۲۲**
P۱xP۴	-۴,۰۱**	-۱,۰۰	-۶,۸۰**	۳,۲۷**	-۳,۰۶*	۳,۸۶**	۰,۳۶**	۳,۸۳**	-۱۹,۴۴
P۱xP۵	۴,۰۲**	۱,۹۷*	۲,۱۶	-۱۱,۴۴**	-۰,۳۱**	-۰,۰۰**	-۱,۰۹**	۲,۴۲	-۰۰,۰۶**
P۱xP۶	-۴,۰۱**	-۰,۷۶	-۷,۰۹**	۱,۹۱	۱۳,۸۲**	۳۶,۰۲**	۱۸,۴۲**	۳۴,۰۱**	-۱۳,۸۹
P۱xP۷	-۴,۰۲**	۰,۰۰	-۰,۷۲	-۶,۰۹**	۸,۱۰**	-۰,۱۰**	-۱,۰۳**	۲,۸۰	-۹۰,۸۳**
P۱xP۸	-۴,۸۰**	-۰,۶۶	۱,۴۴	-۲,۴۹**	-۱۱,۴۸**	-۲,۰۱**	۱۱,۳۸**	۳,۱۷**	-۲۲,۲۲**
P۲xP۳	۱,۰۱**	۰,۹۷	۰,۰۰	۴,۱۰**	۴,۷۲**	-۴,۴۴**	-۰,۰۳**	۲۷,۹۹**	۹۶۸,۹۷**
P۲xP۴	-۰,۱۷	-۰,۴۳	-۲,۷۴	-۱۰,۹۴**	-۳,۴۳*	-۳۳,۴۴**	-۳۳,۱۰**	-۳,۴۳*	۸۸,۸۹**
P۲xP۵	۶,۴۴**	-۱,۲۹	۸,۷۰**	-۳,۳۳**	-۲,۰۷	-۰,۱۰	-۷,۳۳**	۰,۹۶**	-۱۳,۷۶
P۲xP۶	-۱,۳۷	-۰,۱۱	-۰,۶۹	-۱۰,۱۰**	۰,۰۹**	-۱۳,۳۰**	-۱۴,۱۷**	-۱۱,۷۶**	۹۳,۳۳**
P۲xP۷	-۱,۷۲	-۱,۲۹	-۲,۶۲	-۸,۹۰**	۱۰,۰۹**	۲۳,۰۶**	۹,۶۳**	۲۷,۱۴**	-۸۰,۴۱**
P۲xP۸	-۰,۱۷	-۲,۲۶**	۰,۰۰	-۱۶,۱۰**	-۱,۲۰	-۱۷,۷۴**	-۱۳,۲۱**	۰,۶۷**	-۸۰,۴۸**
P۳xP۴	-۲,۷۰**	-۰,۴۳	۰,۰۰	۱۳,۳۲**	۱,۶۳	۲۰,۴۲**	۱۲,۹۰**	۴,۰۶**	-۶۷,۷۸**
P۳xP۵	۰,۸۰	۰,۸۷	۰,۰۷*	-۸,۷۶**	-۲۷,۰۲**	-۱۹,۱۲**	۰,۶۴*	-۱,۲۰	۲۳,۰۶**
P۳xP۶	-۰,۰۲	-۰,۸۶	-۳,۴۰	۱۸,۷۹**	-۱,۰۰**	-۱,۰۲**	-۰,۷۰**	۴۱,۲۰**	۲۶,۶۷**
P۳xP۷	۳,۹۸**	۰,۸۷	-۸,۰۳**	-۰,۰۰**	۱۰,۰۲**	۴,۹۴**	-۶,۹۶**	-۱,۱۶	۲۲۸۸,۷۱**
P۳xP۸	۰,۷۰	-۰,۱۱	-۳,۸۰	۱,۶۶	-۱۳,۴۷**	-۱۴,۸۱**	-۱,۳۶**	-۹,۱۲**	-۸۶,۶۷**
P۴xP۵	-۲,۰۴**	-۲,۰۴*	-۱,۳۷	-۲۴,۳۴**	۱۱,۸۹**	۲۱,۱۳**	۸,۹۸**	۴,۰۶**	-۸۴,۳۳**
P۴xP۶	-۲,۷۰**	۰,۰۰	-۴,۱۱	-۲۱,۲۳**	۷,۳۰**	۱۶,۱۰**	۸,۷۰**	۲,۳۲	۳۳,۳۳**
P۴xP۷	-۳,۸۷**	-۱,۰۰	-۷,۰۳**	۰,۴۰**	-۱۳,۱۴**	-۱۰,۲۷**	۰,۲۰	-۲,۶۰	-۱۱,۱۱
P۴xP۸	-۲,۳۶*	۰,۹۷	-۶,۸۰**	-۲,۹۴**	-۱۰,۷۹**	-۱,۰۰**	-۲,۸۰**	۲۳,۹۴**	۰,۷۴**
P۵xP۶	-۲,۳۷*	۰,۳۲	۲,۰۷	-۱۰,۶۹**	-۱۳,۷۴**	-۹,۳۰**	۰,۰۴**	-۲۶,۸۱**	-۶,۰۶**
P۵xP۷	-۲,۰۴**	۰,۳۳	۲,۱۷	-۱,۰۴**	۰,۴۰	۸,۰۶**	۰,۰۱**	-۲,۲۱	-۱۴,۴۴
P۵xP۸	-۲,۲۲**	۲,۴۱**	-۰,۸۰**	-۸,۹۴**	-۱۱,۷۶**	-۱۲,۱۲**	-۶,۶۲**	-۱۰,۷۹**	-۸۸,۱۰**
P۶xP۷	-۱,۷۳	-۰,۸۶	-۷,۰۹**	-۳,۱۲**	۴,۰۱**	۹,۹۹**	۲,۳۴**	۲,۰۸**	-۹,۰۰**
P۶xP۸	-۲,۴۶**	-۰,۰۴	-۴,۸۳*	-۸,۰۴**	-۱۷,۳۰**	-۱۰,۸۶**	-۶,۰۸**	-۱,۰۰**	۴۷,۶۱**
P۷xP۸	-۱,۳۸	۰,۰۰	-۲,۹۲	-۱۹,۷۷**	۱۳,۸۴**	۹,۹۲**	۲,۱۶**	-۱,۰۱**	-۷,۴۸**

* and ** significant at ۰,۰۵ and ۰,۰۱ levels of probability, respectively.

Correlation coefficient

The correlation coefficient between the studied characters are shown in Table ٢٩. The results show that the correlation coefficient between grain yield / plant and number of kernels / spike, kernel weight / spike and kernel weight were positive and significant. Meanwhile, it was negative and significant between number of spike / plant and number of kernels / spike. In addition, the correlation coefficient between number of kernels / spike and kernel weight / spike were positive and significant, while it was negative and significant between number of kernels / spike and leaf rust. It was also positive and significant between kernel weight / spike and kernel weight, while it was negative and significant between kernel weight / spike and leaf rust. The obtained results are in general agreement with Awaad *et al.* (٢٠٠٣) and Sharshar (٢٠١٠).

Table (١): Simple correlation coefficients among all studied characters.

characters	GY/P	HD	MD	PLH	NS/P	NK/S	KW/S	١٠٠-KW	LR
GY/P	١	-٠,١١١	-٠,١٣٦	٠,١٣٣	٠,٢١٨	٠,٤٠٣**	٠,٥٩٦**	٠,٣٧٢*	-٠,١٤٨
HD		١	٠,٢٩٧	٠,٢٣٢	-٠,٠٨١	-٠,٠٢٤	-٠,١٧٠	-٠,٠٩٣	٠,٢٣٠
MD			١	٠,٢٤٨	-٠,١٧٢	٠,١٣٩	-٠,٠١٢	-٠,٢٢٩	٠,٢١٢
PLH				١	-٠,٠٥١	٠,١٠١	٠,٠٠٢	-٠,١٧٢	-٠,٠٤٤
NS/P					١	-٠,٤٢١*	-٠,٢٣٦	٠,٢٠٩	٠,٠٧٥
NK/S						١	٠,٧٨١**	-٠,٠٨٧	-٠,٣٢٢*
KW/S							١	٠,٥١٢*	-٠,٤٢٨**
١٠٠-KW								١	-٠,١٧٩
LR									١

* and ** significant at ٠,٠٥ and ٠,٠١ levels of probability, respectively.

REFERENCES

- Awaad, H. A., A .H. Salem, M. M. M. Atia, and Minass, E. A. Sallam ٢٠٠٣ .the genetic system controlling leaf rust resistance in bread wheat.Zagazig J. agric. Res. ٣٠:١١٥١ –١١٦٧.
- Bai, D., D. R. Knott, and J. M. Zale. ١٩٩٧. The inheritance of leaf and stem rust resistance in *Triticum monococcum* L. *Can. J. Plant Sci.*٧٨:٢٢٢-٢٢٦.
- Chowdhary, M. A., M. Sajad, and M.L. Ashraf, ٢٠٠٧ Analysis of combining ability of metric traits in Bread wheat, *Triticum aestivum*. *J Agric. Res.*, ٤٥ (١). ١١-١٧.
- Darwish, I.H.I.; El-Sayed, E. and Waffa, El-Awady ٢٠٠٦. Genetic studies of heading date and some agronomic characters in wheat. *Annals of agric. Sc. Moshtohor.* ٤٤(٢):٤٢٧-٤٥٢.
- Dyck , P .L. ١٩٩١). Genetic of adult plant leaf rust resistance in "Chinese spring" and "Sturdy" wheat .*Crop Sci.* ٣١ : ٣٠٩ –٣١١).
- El-Beially, I.E.M.A. and E.M.A. El-Sayed ٢٠٠٢. Heterosis and combining ability in some bread wheat crosses (*T. aestivum* L). *j. Agric. Sci. Mansoura Univ.* ٣٠(٢) : ٧٥٥-٧٦٢.
- El-Borhamy, H. S. A. ٢٠٠٥. Estimation of Heterosis and combining ability in some bread wheat crosses (*Triticum aestivum* L.). *J. gric. Sci. Mansoura Univ.*, ٣٠ (٢) : ٧٥٥-٧٦٢.

- Ganeva, G., M. Todorova, and H. Kurzlin, ۲۰۰۱. Inheritance of the resistance to the causative agent of the brown rust in wheat varieties and lines. Rasteniev" dni Nauki ۳۸ ۱۸۱-۱۸۵. (C.F. Review of Plant Patho. ۸۱): ۹۳۰۲.
- Griffing, B. ۱۹۵۶. Concept of general and specific combining ability in relation to diallel crossing system. Aust. J. Biol. Sci. ۹: ۴۶۳-۴۹۳.
- Menshawey A.M., and M. Najeeb. ۲۰۰۴. Genetical and pathological studies on certain Egyptian wheat genotypes as effected by both leaf and stripe rust. J. Agric. Sc. Mansoura Univ. ۲۹:۲۰۴۱-۲۰۵۱.
- Nawar, A. A., T. M. Shehab El-Din, A. N. Khalil, H. H. Nagaty and K. E. Ragab. ۲۰۱۰. Inheritance nature of leaf rust resistance and some agronomic characters in bread wheat. J. of plant production, Vol. ۱ (۳): ۴۱۷-۴۲۹.
- Patil, J. V., A. B. Deokar, and R. B. Deshmukh. ۲۰۰۰. Genetic analysis of three wheat cultivars for reaction to stem rust of wheat. Indian J. Agric. Res. ۳۴: ۲۷۵-۲۷۷. (C.F. Review of Plant Pathology ۸۱(۹) ۸۱۹۲).
- Salama, S.M., ۲۰۰۰. Partial diallel analysis and heterosis in bread wheat (*Triticum aestivum* L.) Zagzig J. Agric. Res. ۲۷: ۱۳۷۱- ۳۸۴.
- Sharshar, A. M. ۲۰۱۰. Combining ability and heterosis for bread wheat under stress and normal irrigation treatments. M.Sc.Thesis, Kafr El-Sheikh Univ, Egypt.
- Shehab Eldeen, M. T. M. ۲۰۰۸. Genetic studies on earliness and drought tolerance in bread wheat. M.Sc. thesis, Cairo, Univ., Egypt.
- Shehab El-din, T. M., M. A. Gouda, S. Abouel-Naga, and M. M. EL-Shami. ۱۹۹۱. Quantitative study on wheat resistance to stem rust caused by puccinia graminis tritici. J. Agric. Sci. Mansoura Univ. ۱۶ : ۱۲۹۸-۱۳۰۳.
- Shehab El-din, T. M., and A. H. Abd El-Latif. ۱۹۹۶. Quantitative determination of the gene action of stripe rust resistance in a ۶-parent diallel cross of wheat. J. Agric. Sci. Mansoura Univ. ۲۱: ۳۴۶۱-۳۴۶۷.
- Singh, R. P., A. Mujeeb-Kazi, and J. Huerta-Espino. ۱۹۹۸. *Lr۴۷*: a gene conferring slow-rusting resistance to leaf rust in wheat. Phytopathol. ۸۸: ۸۹۱- ۸۹۴.
- Snedecor, G.W. and W.G.Cochran ۱۹۸۰. Statistical method. ۷th Ed.Iowa State Univ.Press,Ames. Iowa. USA.
- Stubbes, R. W., J.M. Prescott, E. E. Saari and H. J. Dubin. ۱۹۸۶. Cereal diseases methodology manual.(CIMMYT). Mexico pp.۲۲۲.
- Yadav, B., C. S. Tyagi, and D. Singh. ۱۹۹۸. Genetical studies and transgressive segregation for field resistance to leaf rust of wheat. Wheat Info. Serv. ۸۷:۱۵-۲۱.
- Zhang, Z. J., G. H. Li, S. L. Jin, and X.B. Yang. ۲۰۰۱. Transgressive segregation, Heritability and number of genes controlling durable resistance to stripe rust in one Chinese and two Italian wheat cultivars. Phytopathol. ۹۱: ۶۸۰-۶۸۶.

دراسات وراثيه على الصدا الأصفر و البرتقالى فى قمح الخبز تحت مواعيد زراعه مختلفه

كوثر سعد قش*، عبد ربه عبد العزيز الحاج**، زكريا محمد الدياسطى* و محمد عبد اللطيف حسين**

* قسم الوراثة- كلية الزراعة – جامعه المنصوره

** قسم بحوث القمح - معهد بحوث المحاصيل الحقلية - مركز البحوث الزراعية

أجريت هذه الدراسة فى مزرعة محطة البحوث الزراعية بسخا خلال موسمي القمح ٢٠٠٧/٢٠٠٨ و ٢٠٠٨/٢٠٠٩ لتقدير قوه الهجين و القدره على التآلف و نظام التحكم الوراثة و معامل الارتباط البسيط لبعض الصفات المحصوليه و كل من صفتى المقاومه للصدا الأصفر و صدا الورقه و قد استخدمت ثمانية آباء (سبعة أصناف و سلالة واحده) من قمح الخبز و تم التهجين فيما بينهما بنظام الهجن الدائريه مع استبعاد الهجن العكسيه و كانت التراكيب الوراثة المستخدمه هى اتيللا-٣، جميزه ٩، سلالة ١، سدس ١ سخا ٩٤، سخا ٦٩، سدس ١٢ و سخا ٩٣. وقد تم تسجيل البيانات على كل من صفة عدد الأيام حتى طرد السنابل، عدد الأيام حتى النضج الفسيولوجي، طول النبات، عدد السنابل للنبات، عدد حبوب السنبله، وزن حبوب السنبله، وزن المائه حبة، محصول الحبوب للنبات و صفة المقاومه لصدا الورقه. بينما استبعدت بيانات الصدا الأصفر لعدم كفايتها نظرا لعدم ظهور المرض بصوره كافيه يمكن الاعتماد عليها. و أشارت النتائج وجود تباين معنوى لكل من التراكيب الوراثة و الآباء و الهجن و الآباء مقابل الهجن فى جميع الصفات ماعدا الآباء مقابل الهجن فى صفتى طرد السنابل و عدد السنابل للنبات. كما أظهرت نتائج التحليل ان تباين كل من القدره العامه و الخاصه على التآلف كانت معنويه لجميع الصفات مما يدل على اهميه التباينات الوراثة المضيفه و السائده و كانت نسبة القدره العامه الى نسبة القدره الخاصه للتآلف اكبر من الواحد لجميع الصفات ماعدا صفة وزن الحبه مما يدل على اهميه التباينات الوراثة المضيفه. و اعطت الهجن سلالة ١ x سدس ١ و سلالة ١ x سخا ٦٩ أعلى قيمه معنويه موجبه لقوه الهجين لصفه وزن حبوب النبات نسبة الى متوسط الأبوين و أفضل الأبوين على الترتيب. بينما أعطى الهجين اتيللا-٣ x سدس ١٢ أعلى قيمه معنويه سالبه لصفه المقاومه لصدا الورقه نسبة الى متوسط الأبوين و أفضل الأبوين. و أظهرت النتائج أن معامل الارتباط بين صفة محصول حبوب النبات و صفات عدد حبوب السنبله، وزن حبوب السنبله و وزن الحبه كانت معنويه موجبه بينما كان معامل الارتباط بين صفة صدا الورقه مع صفتى عدد حبوب السنبله و وزن حبوب السنبله سالبا ومعنويا.

قام بتحكيم البحث

أ.د / على ماهر العدل

أ.د / تاج الدين محمد شهاب الدين

كلية الزراعة – جامعه المنصوره

مركز البحوث الزراعية